

Odporúčania Medzinárodného poradného výboru pre vedenie Slovenskej akadémie vied

23.8.2019

Medzinárodný poradný výbor (MPV) s potešením konštatuje, že jeho predchádzajúce odporúčania priniesli pozitívny vývoj, ako napríklad prehĺbenie spolupráce s poprednými slovenskými univerzitami, začlenenie rektorov univerzít do vedeckej rady SAV, komunikačné aktivity v rámci otvorenej akadémie a manažérske školenia pre riaditeľov ústavov.

- MVP súhlasí s témami / hlavnými bodmi navrhovanej stratégie SAV 2030, ako aj s analýzou súčasnej situácie v SAV.
- MPV navrhuje, aby sa SAV pri presadzovaní konceptu „znalostnej spoločnosti“ vyhla jeho úzkej interpretácii, ktorá môže viesť k nežiaducemu vytváraniu nerovností v spoločnosti a elitárstvu. „Znalostná spoločnosť“ je trochu zastaraný koncept, pretože nezohľadňuje prirodzené zdroje, ktoré sú pre každú krajinu rovnako dôležité ako vedomosti. MPV odporúča SAV, aby rozšírila koncept „znalostnej spoločnosti“ o kľúčové ciele ako sociálne inovácie, inkluzívnosť a sociálna súdržnosť. Interdisciplinarita, inkluzívnosť a internacionalizácia by mali byť jadrom stratégie SAV 2030.
- Súpis strategických úloh v návrhu stratégie SAV 2030 je príliš dlhý a podrobný. Bolo by potrebné text viac zhustiť, aby bol jasnejší a údernejší. Do tohto výpočtu úloh by mali byť zahrnuté aj hlavné úlohy SAV, ktoré sú uvedené v jej misii.
- SAV sa odporúča hľadiť poza štátne hranice. Byť uznávaným medzinárodným hráčom a integrovanou súčasťou globálneho systému univerzitného vzdelávania a výskumu je určite úctyhodným cieľom. Ako medzinárodne atraktívny a dobre prepojený ekosystém sa môže celé Slovensko rozvíjať lepšie a udržateľnejšie, a premeniť tak odliv mozgov na obeh mozgov.
- O problematických bodoch spolupráce medzi verejnými a súkromnými inštitúciami vo výskume a vývoji, a to najmä o otázke práv duševného vlastníctva a ich komercializácie, by sa malo hovoriť na vládnej úrovni a spoločnými silami sa ich pokúsiť vyriešiť.
- Pre každý ústav SAV sa odporúča vytvorenie vlastného medzinárodného poradného výboru.
- Čo sa týka konkurzov na nových riaditeľov ústavov SAV, navrhuje sa ich medzinárodná inzercia.
- Okrem manažérskych školení pre riaditeľov ústavov sa odporúča, aby sa čo najskôr spustila aj lepšia výmena osvedčených postupov medzi jednotlivými ústavmi SAV.
- MPV s potešením sleduje prípravu SAV na ďalšiu medzinárodnú akreditáciu ústavov, ktorá by mala prebehnúť v roku 2020 alebo 2021. Navrhujeme, aby sa ďalšia akreditácia zamerala viac na strategické a menej na partikulárne ciele, viac na rozvoj ústavov a menej na ich hodnotenie. Tri hlavné oblasti hodnotenia (kvalita a výkon, prínos pre spoločnosť, stratégia a potenciál rozvoja) sú zvolené dobre. Môže sa však zdať, že najdôležitejším výstupom tejto akreditácie je zaradenie ústavov do 4 alebo 7 kategórií. Dôrazne odporúčame ústavom SAV, aby sa zamerali na dôkladné sebahodnotenie, ktoré pôjde dostatočne do hĺbky a do šírky, ako aj na strategické plánovanie budúcnosti. Medzinárodný hodnotiaci panel by sa potom mohol sústrediť skôr na tieto dva aspekty, než na hodnotenie množstva podrobných údajov a kategorizáciu ústavov.
- MPV je presvedčený, že SAV je na správnej ceste, a jeho členom bude potešením naďalej SAV pomáhať, ako to len bude možné.